

Heikki Luostarinen ja Hannu Nieminen (toim.) (1991): *Persianlahden sota ja journalismi*. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitoksen julkaisu C 15.

Nordicom-Information 3–4 1992, Tema: Gulfkriget i massmedierna.

Hamid Mowlana, Georg Gerbner ja Herbert A. Schiller (toim.) (1992): *Triumph of the Image. The Media's War in the Persian Gulf – A Global Perspective*. Westview, Boulder/San Francisco/Oxford.

Viestinnän tutkijaa tuppaa helposti nolottamaan hänen luksiensa iltapäivälehtijuttuja kirkuvista pikkutyöistä, joulupukeista ja eläkeläistädeistä »Kauniiden ja rohkeiden» Carolinen tai Ridgen kintereillä. Mutta eikö itse asiassa koko ketjun liikuttavin olento ole itse viestinnän tutkija, joka ei vielä muutama vuoteen pääse »Kauniiden ja rohkeiden» kimppuun, koska kesken on vaateliias teemahaastattelu tai narraatiotutkimus »Dallasista»? Kauniiden ja rohkeiden aika koittaa todennäköisesti vasta, kun sarja on jo kiemurrellut itsensä kuoliaaksi. Dallas-tutkimuksia julkaistaan edelleen niin meillä kuin muuallakin, sillä ilmiö lähti käyntiin viiveellä. Viihdeutuotteen täytyy ensin todistaa tutkimukselle 'pysyväsmerkityksensä' ennen kuin kiinnostus tohtii viritä.

Sodan ei tarvitse. Sota kelpaa aina yhtä lailla journalismin kuin sen tutkimuksen raaka-aineeksi. Joku suomalainen journalisti totesi vastikään itsekritiikistä, että

todella suuret asiat – trendit, syvien rakenteiden liikkautelut – tuppavat jäämään journalismilta piiloon päivänkohtaissälää pyydystettäessä. Journalismin tutkimus on tässäkin kohteensa kaltainen. Se tarttuu vain journalismin suuriksi tekemiin asioihin, mieluiten peruskaareltaan yksiselitteisiin ja mieluiten etäisiin aiheisiin, vaikka epäily on, että ongelmallisinta journalismia syntyy rutiini-aiheista, joita tekijät sen paremmin kuin lähteetkään eivät isommin arvosta.

Persianlahden sodan raportoinnista julkaistiin Suomesakin ensimmäinen tutkimus jo puolen vuoden päästä sodan alkamisesta, olihan kyseessä iso ja eksoottinen draama. Sen partaalta on ulkomailla jo julkaistu toista tusinaa paksua opusta, ja meilläkin on ehditty tutkia Persianlahti-julkisuutta ja journalismia jo monesta horisontista kasvatustieteitä myöden. Nyt lienee meneillään gradu-vaihe: jo hieman elähtänyt aihe siirtyy pienimpien kynittäväksi. Suomen EY-julkisuuteen on myös tartuttu hanakasti, tekeillä on ties mitä, sillä aiheena on iso ja selkeä asia, joskaan ei etäinen. Lamaksi kutsuttu ilmiö taas on ollut keskuudessamme jo ainakin yhtä pitkään kuin Persianlahti, mutta laman julkisuudesta ei tutkimusnäyttöä ole kertynyt lainkaan – aihe lienee liian hankala, moniselitteinen ja puuduttavasti läsnä koko ajan.

Persianlahden draamasta rupesi numeronäyttöä tihkumaan julkisuuteen vain muutaman kuukauden viiveellä itse tapahtumasta. Nyt purosista on kasvanut jo virta. Tiedämme pilkuntarkasti, miten paljon ja millä tavoin Japanin tiedonvälitys reagoi Persianlahden sotaan ja miten katalaninkielisen Espanjan raportointi erosi espanjankielisen Espanjan sotaraportoinnista.

Persianlahden sota näyttäytyy huikean kyynisenä ilmiönä, jos sitä tarkastelee viestinnän tutkimuksen näkökulmasta. Sota toi tiedotustutkimukselle laillisen mahdollisuuden julkaista metritavarana meriittitutkimusta, etupäässä kaavamaista sisällön erittelyä, arvatenkin useissa maissa opiskelijoiden orjatyövoiman tuella. Tutkimustahti on näet ollut ihailtavan nopea ottaen huomioon määrällisen sisällön erittelyn teknisen työläyden. Tuskin on ihme, että tutkimusasetelmat tuppavat muistuttamaan toisiaan kuin marjat. Persianlahti-tutkimus siis asettuu tavallaan Dallas-tutkimuksen vastakohtaksi: vauhti on kova, työskentelytapa sovinnainen. Tiedotustutkimuksen yleistä tragiikkaa ilmaisevat molemmat sillä tavoin, että niiden suhde ajankohtaisuuteen on skitsofreeninen. Tähän asti julkaistussa Persianlahti-raportoinnissa puhutaan taatusti enemmän CNN:stä kuin itse sodasta.

Persianlahti-tutkimus on myös sikäli perin vanhanai-kaista viestinnän tutkimusta, että teemat toistuvat opuksesta toiseen, ja teemojen käsittelykin on hyvin tuttua tarinaa: joukkoviestimien jäsentenvälisiä maiden sisällä ja maiden kesken, lähdekritiikkiä, objektiivisuutta, valankäytön ja journalismin suhteita, rippunen ammatillisuus pohdiskelua, samanlainen annos sanoman ja vaikutuksen yhteyksiä.

Vaikutusta käsitellään todella harvoin ja silloin kun käsitellään, se nähdään survey-kulutuksena, asiallisesti

joskaan ei nimeltä mainiten siis jonkinlaisena diffuusio-teorian sovellutuksena. Vastaanottajasta käsitteen modernissa merkityksestä ei tässä tutkimuksessa näy vilaustakaan; tarkoitan vastaanottajaa joka ei ole vain kohde vaan joka osallistuu itse merkityksenantoon, joka elää häikäilemättömästi omaa elämäänsä ja sovittaa siihen niin Persianlahden draaman kuin suomalaisen laman, Dallasin ja Kauniit ja rohkeat. Vastaanottaja lie arvioitu vähäpätöiseksi »maailman ensimmäiseen reaaliaikaisesti esitettyyn sotaan» ja siinä kärsittyyn »journalismin takaiskuun» verrattuna?

Perimmiltään Persianlahti-julkisuuden tutkimuksissa ehkä vaivaa niiden 'journalistinen' silkoisuus ja ongelmattomuus: maailma on järkevää, ristiriidat ovat selvästi asemoitavissa, ja tämä asetelma tulvii nimiä, paikkoja, päivämääriä ja lukuja, 'väärää' ja 'oikeita'. Joukkoviestintään ulkopuolella on kovin vähän elämää. Itse asiassa joukkoviestintä on maailma.

Viestinnän tutkimusta kutsutaan liturgisissa puheenvuoroissa tieteiden risteyspaikaksi, mutta tähänastisessa Persianlahti-julkisuuden analyysissä se kyllä näyttää tyytymättömän jättikokoisena parkkipaikkana, jonne ahtautuu yhä enemmän autoja samanlaisiin pikku pilttuhinsa. 'Ensimmäisen polven' Persianlahti-tutkimusta voisi ehkä luonnehtia kriittisen hämilliseksi, toinen polvi laski lähinnä prosentteja ja korrelaatioita, kolmas polvi on taas piirun verran kriittisempää – varsinkin CNN-näytelmän ihastelu on muuttanut sävyään reilussa vuodessa. Sarkastinen lähilukija väittäisi silti, että ensinnä julkaistut, luonnosmaiset raportit (esimerkkinä Luostarinen ja Nieminen) ovat huidelleet näkyviin avarampia perspektiivejä kuin tuoreemmat, isojen nimien auktoriteetilla pönkitetyt kirjajärkäleet (esimerkkinä Mowlana, Gerbner ja Schiller).

Pienemmät sodat ovat tähän mennessä synnyttäneet kiintoisampaa journalismin tutkimusta: Vietnamin sodan Tet-kriisi (Peter Braepstrup 1983), Falklandin sota (esimerkiksi Morrison ja Tumbler 1988), Pohjois-Irlannin puolisoita (Bill Roston ym. 1991) ja Etiopian sota näkää vastaan (Harrison ja Palmer 1986). Aiheen kipeys ja moniselitteisyys on näissä tuottanut vereslihalla olevaa, avoimesti problematisoivaa tutkimusta ennen kaikkea viestinnästä ja vallankäytöstä, osin myös journalismin ammatillisuudesta.

Braepstrupin yksi lausuma on jo päässyt klassikoksi: hän kysyy, onko sellaisella silminnäkijäammatillisuudella arvoa, joka ajoi journalistit sotakentälle populistiseen kaatuneiden päiden laskentaan silloin, kun olisi pitänyt ahdistella Pentagonin poikia kirjoituspöytänsä äärellä sodan strategian selvittämiseksi. Kas siinäpä kysymys Persianlahden varallekin!

Persianlahti-kirjallisuutta on siis tarjolla hiukeasti. Otan ohessa kuurnitsemisen kohteiksi yhden tutkimuksen ensimmäisestä polvesta (Luostarinen ja Nieminen), yhden toisesta (Nordicom-Information) ja yhden turballisen kolmannesta polvesta (Mowlana, Gerbner ja Schiller).

Tampereen yliopistossa järjestetyn seminaarin puheen-

vuoroihin perustuva Luostarisen ja Niemisen toimittama raportti tuntui ilmestymisensä aikoihin (kesällä 1991) melko turhalla kirjalla, jonka olisi ainakin suonet viipyvän tekovaiheessa hieman pitempään ja sillä tavoin keräävän lisää syvällisyyttä. Kymmenen kirjoittajaa siinä raportoivat joko omia tai muiden mielteitä Persianlahden sodan julkisuudesta. Pinnallisuusväite toki pätee vieläkin – raportti ei ole tutkimus vaan pikemminkin valpas journalistinen kooste – eivätkä jutut vielääkään tasa-suhtaisilta näytä. Mutta tänä päivänä raportin piikkisikamainen hajanaisuus tuntuu pikemminkin ansiolta kuin heikkoudelta. Syntyys vaikutelma, että ryhmä asiaan kohtuullisesti paneutuneita ihmisiä on vakavissaan mutta samalla spontaanisti keskustellut Persianlahden sodan raportoinnista. Melkein puhuttelevin on paikallisradion toimittajan muistelu siitä, millaiselta maailma näytti hänen horisontistaan silloin, kun sota alkoi.

Tutkimuksellisesti eniten ajatuksia herättää Hannu Niemisen vertailu Jean Baudrillardin ja Hannu Eerikäisen kannanotoista sodasta »kaipuuna todellisen ja konkreettiseen» (Baudrillard) ja »medialogiikkana» (Eerikäinen), jossa nimenomaan uhrien näkymättömyys näyttää teknokulttuurin kauheuden. Niin monissa asioissa kuin herrojen kannat eroavatkin, molemmat ovat luoituneita sodan »medialisoitumisesta», Eerikäiselle CNN on aikamme ideologioita yhdistävä Messias. Saman tematiikan peitetty ihastelu toistuu aika monissa muissa ensi vaiheen Persianlahti-tutkimuksissa. Kriitikki kohdistui enemmän sodan sensuuriin, uutispooliin ja sen vaikutuksiin mediasisällöissä. CNN sen sijaan oli ihme. Vietnamin sota toi sodan olohuoneisiin, mutta Persianlahti tarjosi sen livenä, reaaliajassa.

Reaaliaikaisuudesta on Yhdysvalloissa keskusteltu kosolti, tosin vallan eri äänilajissa: *Journal of Communication* omisti yhden numeronsa (3/1992) kokonaan teemalle reaaliaikaisuudesta ja journalismin lopusta osin juuri Persianlahden sodan, osin esivaalijulkisuuden kirjoittamana (*Journalism in Crisis and Change*). Suuri joukko journalismin tutkijoita – kovavaisia kriitikoita rinta rinnan kera vankan valtavirran, Elihu Katzista lähtien – on ollut huolissaan siitä, että CNN-tyyppinen journalismi ja pyrkimys 'suoriin lähetyksiin' niin sähköisissä kuin painetuissa välineissä ajaa journalistin sananmukaisesti portinvartijaksi. Hänelle ei jää enää perinteistä aineiston kerääjän ja valikoitsijan roolia ollenkaan, jos hän heittäytyy lähteitensä armoille. Hänet ainut tehtävänsä on huolehtia, että kamava on auki silloin kuin pitää. Lähde tarjoaa sisällön ammattitaitoisesti tehtynä ja välineen profiiliin sopivana, kunhan journalisti ei ryhdy turhia tutkimaan ja karsimaan.

Sääli ettei tälle keskustelulle ole meillä löytynyt aereana, vaikka voisi luulla, että etäisyys ja ulkopuolisuus Persianlahden draamaan antaisi perspektiiviä. Näin ei ole käynyt. Suomalaista ja pohjoismaista tutkimusta voi pikemminkin kuvailla 'tahtoo mukaan' -tutkimukseksi, joka parhaimmillaan osoittaa valpasta ja analyttistä lukemista, pahimmillaan pelkästään referoi ja ynnää prosentteja.

Reippaan mediakritiikin aineksia tarjoilee Heikki Luostarinen Tampereen raportin jutussaan julkisuuden hallinnasta. Kepeällä kädellä tehty juttu pursuaa aineksia, joita kohtaa tavan takaa myöhemmissä kirjallisuudessa. Luostarisen näkökulma on laveampi kuin esimerkiksi myöhemmin käydyt angloamerikkalaisen keskustelun. Se on selvästi vahvemmin rajoittunut journalistiseen ammatillisuuteen ja problematisoinut tämän ammatillisuuden kaavoittumia, esimerkiksi sellaisia pinnallisuuksia kuin 'legitimoi tuja lähteitä' ja 'omia skuppeja', joiden varassa Persianlahden uutispoolit mainiosti toimivat niin kauan kuin sodan lume kesti.

Pohjoismaisten tiedotustutkijoiden yhteisjournali Nordicom-Informationin erikoisnumero kattaa ruotsalaisten, norjalaisten ja suomalaisten Persianlahti-julkisuuden tutkimusta. Se on esimerkki 'kakosvaiheen' alueellisesta julkaisusta. Pohjoismaisten raporttien pohjana on jo vähän kättä pidempää: nippu nopeasti tehtyjä tutkimuksia tai selvityksiä, joita ala näköjään pystyy tuottamaan joutuisasti ja jopa vertailuun yltäen, kunhan motivaatiota riittää. Samantyyppistä pintaselvittelyä ja sen pohjalta tehtyä analysointia syntyi aikoinaan Olof Palmen murhan ympäriltä. Tutkimuksen pohjalta syntyneellä ammatillisella keskustelulla vain on Pohjoismaissa tapana kohdata näivetyksuoletta. Sellaisinaan nämä heiveröiset ja kaavamaiset tutkimukset taas eivät kannu, vaikka ne pyrkivätkin yhdistämään sisällön, tuotantoprosessin tärkeimmät portaat sekä journalistien oman todistuksen tekemistään. Tämän ulottuvuuden kautta mukana tulee myös etiikka, mutta se on jäänyt keskustelussa sivuraiteeksi, vaikka toisin luulisi. Vasta kehitysmaiden tutkijat kolmannen polven Persianlahti-tutkimuksissa ovat kyselleet julkisuuden moraalien perään.

Nordicom-Informationissa Taisto Hujanen hipaisee 'postjournalismiksi' nimettyä välittömyyttä, draamaa, visuaalisuutta ja läsnäoloa palvovaa journalismin 'tyylisuuntaa' vertaillen BBC:n sekä Ruotsin ja Suomen TV-journalismin käyttäytymisestä Persianlahden sodan aikana. Ruotsin ja Suomen televisio joutuivat tukeutumaan isojen uutistehtaiden liukuhihnatartontaan Persianlahden sodasta raportoidessaan. Jos taas teksti rakentui omaan paikannukseen – ja sellaiseen paikannuksen yltäkylläisyyteen kuin vain BBC:llä oli varaa – lähetyksestä voi lukea vahvemman annoksen 'aitoutta' rakentavaa autenttisuuden vaikutelmaa, näennäistodellisuutta. Piskuiset pohjoismaalaiset tv-yhtiöt eivät pystyneet huijaamaan katsojiaan läsnäolon tuntuun kuten BBC.

Persianlahden sota-apparaatti päästi osan journalisteja eteiseen ja tarjosi namusia, teki journalistit ikäänkuin osallisiksi itse asiaan. Tästä norjalaiset Knut Sogstad ja Rune Ottosen sekä ruotsalainen Stig Arne Nohrstedt esittävät Nordicom-Informationissa varsin värikkäät etätarkastelut journalismin sisäältä, sellaisena kuin asia ammatista katsottuna mutta pohjoismaiselta etäisyydeltä näytti. Ja vasta jälkeenpäin journalistit rupesivat miettimään, olivatko he alkuunkaan oikean talon eteisessä... Harhaanjohtajina toimivat osaltaan sodassa mukana olleiden maiden journalistit, joiden piti syöttää kotiin paljon rohkai-

sevaa silminnäkijäjournalismia hinnalla millä hyvänsä. Paljon näkevä ei ehdi paljon kyselemään, mutta silti syntyy vaikutelma osaamisesta, joka vaikuttaa varsinkin kollegoihin. Kuka puhuikaan supoleista?

Journalismin kuvaa on niin meillä kuin muuallakin käsitelty kovin niukasti. Siksi Gert Nordströmin suppea luonnehdinta ruotsalaisen journalismin kuvankäytöstä Persianlahden sodan alkuvaiheissa on sekä metodisesti että sisällöllisesti kiintoisa. Nordström toteaa, että ruotsalaisen visuaalisen uutisjournalismin päällimmäisin piirre oli spesiiifisyys, yksityiskohtiin tarkentuminen, yleistyksen karttaminen ja huikea yksipuolisuus.

Visuaalinen painotus oli Saddam Husseinissa, joka esiteltiin ruotsalaisessa uutisvälityksessä Nordströmin mukaan puistattavan yksipuolisesti saatanallisena hirviönä; Nordström katsoo, että esitystapaan on vaikuttanut CNN:n malli kuvata Irakin johtajaa, koska postjournalistisävytteiset kliseet siirtyivät sellaisenaan kotimaiseen tuotantoon. Vietnamin sotaa ei koskaan kuvattu visuaalisesti yhtä yksipuolisesti kuin Persianlahden sotaa, sanoo Nordström. Sodan muodollinen ja visuaalisesti kiinnostamattoman silloinen sankari oli Norman Schwartzkopf. Tutkijaa kiehtoi enemmän vangiksi otettujen ja mustelmille runnottujen lentäjien esillepano tiedotusvälineissä: nämä miehet uhrattiin julkisuuden alttarille, jotta näkyviin saataisiin edes hiven verta ja hikeä, sankareita joita kansa voi katsoa ylöspäin ja vahvistaa tätä kautta uskoaan sodan oikeuteen. Nordström viittaa toisaalta seikkaan, jota esimerkiksi hollantilainen tiedotustutkija Cees Hamelink on Tiedotustutkimus-lehdessä (1/1992) pohtinut pitkäänkin. Kävikö niin, että Saddam Husseinin hurjaa ihmisoikeuspolitiikkaa kauhistelleet suuren maailman tiedotusvälineet rikkoivatkin kolhittujen lentäjien ihmisoikeuksia itse alistaessaan heidän hätänsä väkisin julkiseksi sankariudeksi?

On vaikea kuvitella enemmän auktoriteeteilla kyllätettyä viestinnän tutkimuskoostetta kuin Triumph of the Image: toimittajina on vetävä gurukolmikko Hamid Mowlana, Georg Gerbner ja Herbert Schiller, kirjoittajien joukossa lisäksi André Gunder Frank, Noam Chomsky ja 29 hieman pienempää nimeä. Kirja kattaa informaatiota 18 maan mediakäyttämistä Persianlahden sodan aikana, paljolti virikkeitäkin herättävää kuvausta: julistusta, kevyttä sisällön erittelyä ja paikallisväriä tuomassa journalisminsirpaleita eri puolilta maailmaa. 'Aidot' journalisminäytteet toimivat hyvin tekstissä, jos kohta ne ovat osaltaan lisäämässä kirjan hajanaisuutta. Mutta kuten Gerbner sanoo, kirjoittajat ovat etsimässä ja analysoimassa stereotyyppien ja imagojen varassa elävää pikahistoriaa eikä ikuisia arvoja. Lukijan odotukset ehkä ovatkin väärät, runsaan edeltävän pikatutkimus- ja keskustelutarjonnan vinoutumat. Nyt odottaisi jo hieman tuhtimpaa tavaraa.

Ilmiselvästi on myös jo syntynyt 'legitimoi tujen' Persianlahti-tutkijoiden klaani. He julkaisevat erilaisissa readeereissa kerta kerralta sliipatummaksi muotoutuvan, mutta asiallisesti saman jutun ensin kotimaassa, sitten alueellisissa julkaisussa, viimein kansainvälisissä – ne

jotka älyivät tarttua Persianlahteen journalistin ketteryydellä reaaliajassa, ovat nyt seminaarien ja julkaisujen vakio-osallistujia. Ruotsin Stig Arne Nohrstedt ja Norjan Rune Ottosen ovat tätä heimoa, ehkä myös Heikki Luostarinen: paljon lukeneita ja valppaita, journalismin ja tiedotustutkimuksen tuntevia mutta myös niiden sitomia, annetuilla korteilla pelaavia. Sanasto ja näkökulmat ovat tyystin toisenlaisia kuin hullunrohkeilla Asu Aksoylla ja Kevin Robinsilla, jotka Triumph-kirjassa hyökkäävät täydeltä laidalta lännen tuhon enkeleitä vastaan Frankensteinin hirviön peesissä, yksinkertaistaen huikasti tiedonvälityksen tehtäviä. He kuitenkin asettavat tärkeän kysymyksen: kenen syy, lopultakin?

Suurimmat gurut helskyttävät omia kanteleitaan kovin tutun tuntuaisella tavalla; Persianlahti on pikemminkin tarjonnut tuoreen mahdollisuuden vanhan retoriikan paketointiin kuin kimmokkeen uusiin ajatuksiin. Chomskyn näkökulma Persianlahteen toki on kiintoisa: hänen mielestään Persianlahden sota ei ollut sota, koska sodassa on ainakin kaksi osapuolta ja näiden pitää ampua toisiaan. Persianlahdella näin ei tapahtunut: ensin Irak terrorisoi Kuwaitia ja sitten USA ja kumppanit teurastivat Irakin, ja lopulta aselevon jälkeen Irak lähti teurastamaan shioja ja kurdeja. Ja siinä missä muut puhuvat joukko- viestinnän ylitarjonnasta ja ylitarjonnan vinoutumista, Chomsky puhuu viestintien kuuroudesta, sokeudesta ja vaikenemisesta.

Valtaosa kirjoittajista on kuitenkin käyttänyt mittanauhaa ja sekuntikelloa ja pohjaa pohdiskelunsa saamiinsa lukemiin. Valtaosa karsastaa CNN:n tarjontaa, sillä monet ovat havainneet jopa samojen idiomien saati sitten näkökulmien siirtyneen CNN:stä kansallisiin välineisiin. Ihana reaaliaikaisuus toi tullessaan myös silmälasit, joilla maailmaa pitää katsoa. Intian P. Sainath esittää värikkään kuvauksen siitä, miten madrasilainen loistohotelli otti kaiken irti sodasta: »Live coverage of Gulf War via satellite at Bolan Bar» – tule ja nauti!

Irlannin Farrell Corcoran unohtaa prosentit ja pohtii tältä pohjalta eteenpäin. Corcoranin artikkeli ehkä tarjoaa parhaiten sitä, mitä lukija ennakoita odottaa kirjasta löytävänsä – problematisointeja, jotka kantavat yli Persianlahden sodan. Kotikylä Eurooppa pyristelee integraatioprosessissaan, anglosaksinen mediajärjestelmä CNN:neen, NBC:ineen, Sky Newseineen ja muine uutisten tukkukauppoineen on ehtinyt pari askelta edelle ja tarjoaa jo ristiriitaisille eurooppalaisille yhtä totuutta, joko suoraan tai uuterien kansallisten mediajärjestelmien monistamina. Tuhmia poikia nuhdellaan: Corcoran siteeraa eurooppalaisen mediakoneiston eri haaroja, jotka tulkitivat Saksan asennoitumisen Persianlahden sotaan samassa äänilajissa »hidasteluksi», »haaleaksi tueksi», »shekivihkodiplomatiaksi», mutta selityskin löytyi: Saksalla on traumaattinen menneisyys.

Persianlahti-sillisalaatista tulee ylensyönyt olo, makupalat siellä täällä eivät vaikutelmaa muuksi muuta. Väkinen rupeaa symppaamaan Carolinen ja Ridgen ystäviä. Saattavat hyvinkin olla tarkkanäköisempää porukkaa kuin suuren sotadraaman raportoinnin tutkijat konsanaan

– Carolinen kaikki perimmältään tietävät lumeeksi, mutta CNN:stä ei voi mennä takuuseen. Onko CNN keisari ilman vaatteita vai ei? Onko se lopultakaan perimmäinen ongelma, joka tiedonvälitystä riivaa, sodan ja rauhan aikana? Eikö pikemminkin pitäisi kysellä, mitä muutuhuonetta keisari käyttää ja miksi muut pyrkivät kykyjensä mukaan saman puitiin tankojen äärelle?

ULLAMAIIJA KIVIKURU